

 Premi Ramon Llull

BENVOLGUDA

Empar Moliner

Columna

EMPAR MOLINER
BENVOLGUDA

Premi Ramon Llull 2022

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2022
© EMPAR MOLINER, 2022
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2882-8
DIPÒSIT LEGAL: B. 3.437-2022
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62
IMPRÈS A CATALUNYA - *PRINTED IN CATALONIA*

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Asseguda al seient del mig del darrere del cotxe, curull d'indicadors d'estabilitat familiar (un catàleg rebregat i esgrogueït de Media Markt, un paraigua plegable a terra, bosses de súper entatxonades a la guantera per si la nena vomités...) veig, en un instant precís d'aquesta tarda, que el meu estimat i jove marit s'enamorarà de la noia que ara seu al meu seient, al seu costat. Ell no ho sap, encara, que se n'enamorà. La noia, tampoc. Només jo. Ho sé. Sé que se n'enamorà com es va enamorar de mi, i no en tinc cap dubte. Cau una pluja de peixateria.

Penso que haig de preparar-me per a aquest moment que encara no ha arribat però que no pot trigar gaire, i jo en tinc la mateixa certesa que si m'hagués fet un Predictor matrimonial. Ràbia? No, de cap manera, i això que jo la voldria, la ràbia, però la ràbia ja no és part de mi. Trاسبals, sí. Ni tan sols resignació, perquè fins i tot la resignació em sembla una actitud massa activa. És un mirar-m'ho calmosament, com si jo no fos la mateixa que, quinze anys enrere, va emmalaltir de gelosia per ell. Però és que no soc la mateixa. Acabo de recordar, perquè juro que no hi havia pensat més, que ja tinc el certificat de menopàusica oficial. I això ho canvia tot.

«No es pot considerar menopausa fins que no faci un any que se t'ha retirat», em va dir la doctora quan jo, com totes, hi havia anat i li havia dit, com totes (ens prenem les convencions femenines amb un gran rigor) que la regla ja em feia «una mica el burro». A ell, al meu estimat marit, no n'hi havia dit res. No calia proclamar-ho al quatre vents. Em semblava que, en ser, com és, deu anys més jove que jo, li usurpava una dècada de quotidianitat i menyspreu menstrual a la qual encara tenia dret. (*Usurpar* és 'prendre injustament', ho acabo de buscar al diccionari). La doctora va dir: «Quan faci un any de l'última regla, torna».

I la regla no va aparèixer cap mes més, ni per acomiadar-se. Però jo era la de sempre, què carai, i no hi vaig tornar. No vaig dir que ja no em venia. Vaig deixar de dir que em venia.

Aclarim-ho. Fins a aquest moment se m'ha considerat una ben hidratada i encisadora dona madura (sí, sí, no semblo de la meva edat, cap de nosaltres no ho sembla, ho diu tothom, els nostres anys estan «molt-ben-portats»). Corro seixanta quilòmetres per setmana, els dilluns vaig a *body pump* i els dijous a GAC (sigla de «Glutis-Abductors-Cames») i prenc píndoles de col·lagen malgrat els estudis que en qüestionen l'eficàcia. Això haig de remarcar-ho, no estimo la modèstia: encara puc ser una bona oferta. A més, fins ara he practicat les postures sexuals prefeministes amb completa dedicació i goig. En les fantasies al llit he sentit el plaer de ser prostituta, usada com un objecte sexual; he dit «posseeix-me» sense fer ni un bri de broma, amb tota la sinceritat del meu cor i el meu cony, i ho he fet amb plaer. Totes les dones intel·ligents de veritat (les que no hi ha dubte que ho som) ja donem per descomptat que som una bona conversa i el que volem ser és un bon clau. He volgut, per damunt de tot, ser desitjada, i ho he sigut. Que puc ser estimada, ja ho sé. S'estima qualsevol cosa.

Et parlen i et parlen de «la cultura de l'esforç» i les de la meua edat en endavant la coneixem bé, aquesta «cultura», perquè ens passem el dia esforçant-nos. Hem sigut boniques, totes a la nostra manera; la majoria encara en som. Tothom ens veu tan àgils, que no calcula que a les nostres sabatetes, als nostres mitjons, hi ha algun dit que ja es corba per l'artrosi. Adeu sandàlies! Hola podòleg? Les de seixanta se'n riuen, de nosaltres; troben que exagerem per obtenir l'elogi, de la mateixa manera que nosaltres ens en riem de les de quaranta (trobem que exageren per obtenir l'elogi), però és que les de setanta se'n riuen de les de seixanta (troben que exageren per obtenir l'elogi), i això va així, de deu en deu, fins al final.

Per no semblar vella a partir d'ara, si no és que «t'abandones» (l'expressió és exacta: ets tu mateix que et deixes caure a tu mateix), et cal la complicitat necessària i opaca d'altres dones. Més joves, més velles, més grasses, més primes. Peus, mans, cares, sota-barbes, caps. Totes aquestes parts necessiten el secret. Vet aquí la definició de la «dona madura»: sense ulleres no ens podem depilar les celles, perquè de prop ja no ens hi veiem i, per tant, per veure'ns els pèls ens hem de posar les ulleres de veure-hi de prop. Però si ens posem les ulleres de veure-hi de prop per veure'ns els pèls que no ens veiem sense ulleres,

no ens els podem depilar, perquè les ulleres ens els tapen.

El meu home, les coses com siguin, és el primer que la remarca, la meva aparent joventut, i ho fa amb orgull (tothom diu que semblen de la mateixa edat). Cinquanta i tants, no, ni de conya. Amb aquests cabells esborrifats que tots els perruquers (els grans i gairebé únics generadors d'elogis que tenim) ponderen, les cames d'esportista, les quatre arrugues deliciosos, aquests ulls sense bosses (o no gaires, si no he begut) i l'actitud corporal desmanegada, com un doll, i aquest riure, que ho és tot. Ara ningú de la nostra edat sembla de la nostra edat, perquè actuem amb despreocupació juvenil i una actitud lúdica, infantilitzada, mig pels signes dels temps, mig pels avenços de la medicina.

Surto a córrer i mentre corro recordo:

Tocaven campanades a morts i l'àvia ens deia, tota àvida, críptica, alterada: «Correu, nens, aneu a veure qui s'ha mort!». A la seva mirada hi havia el triomf salvatge de la supervivent. Un to de veu amb més aire que so. Volia afligir-se, però gaudia del moment abans de fer-ho. Algú s'havia mort i no era ella.

El meu germà i jo sortíem adelerats cap a l'església. «Ràpid, nens, digueu-me qui s'ha mort!».

La ginecòloga devia ser més gran que jo —però no tinc cap habilitat per determinar l'edat de ningú— i estava prima. Ho dic perquè, mentre m'escrivia peticions d'anàlisis, s'interrompia de tant en tant per aconsellar-me que fes les coses que ella mateixa, segurament, feia, i sobretot les que no feia. Que vigilés l'alimentació, perquè ara, «menjant el mateix que abans», m'engreixaria. I que caminés (que «procurés caminar», va dir) mitja hora al dia. Això, a mi (que aquell matí havia corregut dotze quilòmetres per la muntanya) em va fer torçar la boca amb arrogància i avorriment. De qui estava parlant?

Quan va haver dictat sentència, em va advertir el que em passaria si no feia les tasques encomanades (a saber: moderar l'alcohol, fer-me la depilació làser als pèls de la sotabarba abans que no es tornessin blancs, analítiques...) i jo me'n vaig fer un dibuix al cap: tot de menopàusiques desobedients, que naturalment no eren jo, convertides en una mena de gnoms. Encongides i disminuïdes (per la descalcificació), panxudes i geperudes (per la distribució irregular del greix), de mirada perduda (per la miopia) i peludes de cara però calbes del cap (pel canvi hormonal).

«Prego que practiquin a la senyora Remei Duran hemograma i fórmula, VSG, p. coagulació, glucèmia, siderèmia, ferritina, GOT, GPT, GGT, FA. Colessterol total i fraccions».

Me'n vaig oblidar del tot. Dec tenir el paper rebregat al portamonedes. No era jo. No podia passar-me a mi, tot allò que deia la doctora, o m'hauria de posar un barret punxegut i anar a sota terra a fer treballs de forja.

I així aquesta tarda espero el meu amor al lloc on sempre quedem per anar plegats a casa. Vivim enmig d'un conjunt de cases unifamiliars petites i estretes d'un poble lletjot del Vallès Occidental que són part d'una promoció que no va acabar-se. Van vendre quatre cases, comptant-hi la nostra. En queden quatre més (la del final té okupes) sense allò que en diuen «els acabats», perquè el promotor va fer suspensió de pagaments i va desaparèixer. Nosaltres vam ser els últims a mossegar l'ham. A prop hi ha un parc infantil, enmig del no-res, que va servir per il·lusionar falsament els compradors. Tenim una piscina comunitària escrostonada, que tot sovint es posa verda, perquè la cuida una empresa que ens surt molt barata (només som quatre veïns per pagar, els okupes no compten) que ve de

tant en tant. El conjunt de cases es veu des de l'auto-
pista, com una nau espacial acabada d'aterrar de qual-
sevol manera en un terreny irregular. Es diu «Ur-
banització Llac del Cigne» i la visió no pot ser més
tragicòmica. És un somni, no se sap si burgès o hippy,
de pa sucat amb oli.

Corrent penso:

La nostra filla volia un Furby, l'any passat, per
Reis. Volia la idea de tenir un ésser viu, el germà
petit que no arribaria, algú a qui ensenyar coses. El
Furby era un ninot de color rosa i blau, que gastava
moltes piles, perquè parlava. Tenia moltes personali-
tats. Quan canviava de personalitat deia: «¡Cambian-
do!». En l'idioma Furby cantava: «Oh ka ti, sí, sí, sí».

Quedem sempre en aquella plaça, quan anem a fer
«encàrrecs» a Barcelona. Hi ha una església lletja, al
mig, rodona i una mica elevada. Una església com
una rotonda, envoltada de cotxes que van i venen. Jo
m'espero asseguda a les escales, però, com que cau
aquesta pluja de peixateria, avui no ho faig. Entro en
un bar (el detall és important) d'aquests que agraden
a les esposes —les esposes que no soc jo, perquè jo
no soc una esposa— per fer temps. Un bar on hi ha

espremedor de suc de taronja i, en canvi, no hi ha màquina escurabutxaques.

—Un tallat —dic.

Insisteixo, el detall és important: jo hauria estat asseguda a les escales.

I vet aquí que el cambrer, amb tota naturalitat, amb rutina i innocència, em fa una pregunta que cap cambrer m'havia fet mai, mai abans:

—Amb llet de soja?

Amb llet de soja. Al meu cap hi ressonen corxeres de trompetes i timbales fatals. No estic acostumada a demanar tallats, demano sempre *old fashioned*, i als llocs on saben fer aquest còctel (passat de moda) cap cambrer et pregunta mai si el terròs de sucre que remullarà amb angostura, abans d'afegir-hi la soda i el bourbon, el vols integral, perquè ja entén que si ets allà no t'amoïna morir aviat per alguna malaltia silenciosa relacionada amb les artèries.

M'imaginava que un dia, encara molt llunyà, algú més jove em cediria el seient al tren. I, previsorament, ja havia fet la broma (el bocinet de broma banal, exagerada i benestant que ens pertoca fer passats els trenta) dècades enrere sobre el fet que també algú, per primer cop, m'havia dit «senyora» i no «noia». Allò de: «Un nen, avui, m'ha dit senyora!». I continues vivint i rient.

Però... amb llet de soja? Amb llet de soja? Encara em poso els texans d'abans d'estar embarassada als trenta-nou, tinc alguna faldilla de quan en tenia trenta, però el cambrer ja m'ha llegit al front aquell lema associat a les senyores dels anuncis dels plans de pensions: «intolerància a la lactosa», ergo «menopausa».

Amb llet de soja? Dic que sí. Amb llet de soja. Què puc dir? I la tasto per primer cop, i té un regust fals de vainilla que, per desgràcia, em sembla extraordinari, boníssim i, ai selva fosca i aspra i forta, hauré de dir-ho: la llet de soja em sembla menys «pesada» que la llet de veritat. Hi deu haver estudis que certifiquen que les dones com jo, «del meu perfil», contribueixen a la prosperitat de la indústria d'aquesta mal anomenada llet de soja, que té un envàs de color rosa, pensat per a tot l'exèrcit de furioses i excèntriques gnoms amb peticions d'anàlisis oblidades als portamonedes. Ara ja tinc la confirmació científica de l'estat volàtil en el qual m'he instal·lat l'últim any sense haver-ne parat esment. La caiguda d'estrògens combinada amb la intolerància a la lactosa i la pèrdua de visió de prop fan que em miri el món des d'unes lleugeres ales d'espíadimonis. Per això podré veure, amb tota nitidesa, que el meu home s'enamorarà d'aquella altra.

El meu germà Felip, penso corrent, em deia: «Mentidera». Em deia: «T'agrada que estiguin per tu, vols ser el centre de l'univers, mentidera, porca». Ell no vol parlar amb mi. Si es troba la meva vinyeta al diari on faig de ninotaire en rebrega el full.

El meu jove marit ha aparcat en doble fila, davant de la botiga de Nespresso, amb aquells treballadors tan polits, tan bojament amables, que sempre veig triscar des del pedrís d'aquesta església lletja. Algun cop n'hem fet broma, ell i jo, dels treballadors de la botiga. Hem especulat sobre la reacció amable que tindrien a un atracament amb pistola. Fa sonar la botzina, mec, mec, mentre l'atractiva senyora que encara soc, aquest cop al tamboret del bar amb el tallat amb llet de soja ja pres (per previsió) no para esment en el fet que aquell cotxe és el nostre. No el reconec, soc lluny de saber-me'n la matrícula i la marca, només sé que és blanc. Em sento aixafada (expressió perfecta), però encara no m'amenaça res. Dono per descomptat que el fet que jo no reconegui el cotxe serà, com sempre, com fins llavors, tan divertit, casolà, nostre. Jo jugant a fer l'espontània, a la dona directa i vital, a tot això, i ell jugant a l'enamorat perplex, aquell que mou el cap, somrient, perquè no, no, és que no s'ho pot creure que ella, *ella*,

sigui així. Però aquest cop és diferent. No hi ha videoclip.

Ell és violinista. La noia que seu al meu lloc (de la qual s' enamorarà) és la seva nova companya de faristol a l'orquestra on té plaça fixa des de fa deu anys. És la violinista suplent (l'amiga de la filla d'un amic del director, em sembla) que ve a casa a assajar. Perill, sí. Totes les músiques són sexis. Tots els homes han bavejat algun cop per contrabaixistes teòriques (sempre descalces) que executen peces amb vigor dolç.

Quan fan un concert, seuen de dos en dos. Cada dos músics, un faristol. Passa que el seu company de faristol, el que fins ara seia amb ell, té càncer de pulmó. El meu home n'està content, de tenir una substituta. No li agrada gens, el company; diu que fa pudor, que no estudia, que és molt maniàtic. Mig en broma li desitja la mort.

Surto del bar i somric a tothom i a ningú, perquè encara no detecto la nova passatgera a la nostra nau. A dos metres dels meus ulls hi ha boira i terra ignota; a dos pams, també. Sense ulleres no m'hi veig de lluny, però si me les poso per veure-m'hi bé de lluny, llavors no m'hi veig de prop. Per tant, porto unes lents de contacte per veure-hi de lluny una mica menys

precises del que necessitaria, perquè d'aquesta manera hi pugui veure de prop també una mica. El resultat és que no m'hi veig gaire bé de lluny ni gaire bé de prop; només distingeixo del tot les coses que tinc a un pam. Veig un món, en general, molt més lleig del que és. Una gavina blanca al mar em sembla una bossa de plàstic; la nostra gossa agemolida en un racó, la meva motxilla negra d'esport; un bolet vermell, verinós, un embolcall de formatge Babybel; les fulles dels pollanques a terra quan corro pels camins a l'hivern, estrelles de mar vermelles i seques que algú ha llençat; les dels plataners, marrons i amb la tija dreta, rates mortes; els collarets creatius, grossos i quadrats de bijuteria que porten algunes dones, acreditacions de congressos o fires. Per força el cervell se m'ha acostumat a interpretacions prematures i perverses.

Al matí ell ja m'ho ha dit, que la noia vindrà a assajar a casa i a apuntar els dits a la partitura (apunten si l'arc va amunt o avall, per anar tots dos a l'una), però ja no me'n recordava. Com me n'haig de recordar d'una violinista si no me'n recordo de coses més decisives com on he deixat les claus de la porta del meu bolet?

Ell està content d'assajar amb ella, de tenir algú amb qui prendre's seriosament la feina, perquè sempre es queixa de la vida rutinària de l'orquestra, de seure a

l'última fila dels segons violins. Diu que és com ser en un exèrcit, que no et cal l'ànima per tocar-hi (però, en canvi, jo trobo que tots ells toquen amb tota l'ànima). El senyor Hilari, el seu pudent company malalt, no vol apuntar mai els dits. Jo també estic contenta, perquè el vull veure il·lusionat (ell, que és una dècada més jove que jo, també troba que es fa gran, d'una altra manera que jo, abans que jo, a una edat més perillosa que jo: els quaranta i pocs). I, de tota manera, a mi sempre m'agrada que vinguin músics a casa. Si hi ha música soc feliç. Que toquin, que cantin, que es quedin a sopar. M'agrada molt més la música que a ell i soc dibuixant. Però a ell li agraden molt més els còmics que a mi i és músic.

Vaig adelerada cap al cotxe, de la manera com ho fem les dones amb talons (aconseguint anar més a poc a poc corrent que si caminéssim). Em tusto el front amb la mà plana, un gest ampli, hiperrealista, estereotipat, per demostrar, de manera simpàtica, com burlant-me de mi mateixa davant de l'espectadora nova, que estic despistada. «Ara la mama s'equivocarà de cotxe», vaticinava sempre la nostra filla quan era més petiteta i m'esperaven. Perquè jo (ho dic ara, ja, sense ni un estrogen propi) els he fet riure molt. Viure amb mi ha estat una meravella, una festa, puc dir-ho així. Però avui és diferent. Avui és com si

m'hagués trobat enmig del cel aquell missatge que surt a les pàgines web per advertir-te de la política de galetes. «Tanques i acceptes?», et pregunta. Si vols continuar navegant has de dir que «sí». Que tanques i acceptes. I la meva història es podria acabar aquí.

Obro la porta del darrere fent alirets i grunys exagerats, com una gossa que s'espolsa, per demostrar que estic contenta de ser a recer.

—Que no em veies? —diu ell.

I és un «que no em veies» ple de correcció, però també d'escàndol i d'una mica d'exasperació. No ho ha dit mai així, o potser és que no me n'he adonat fins ara. Jo encara m'estic dedicant a les onomatopeies menopàusiques.

—Nooo! —exclamo traient el clixé de l'alegria. És un «no» que vol dir: «Naturalment que no, ja saps com soc, si és que soc... Ai, com soc».

La violinista fa el gest de baixar per cedir-me el seient d'esposa. Jo ho rebutjo amb la meva gràcia habitual.

—Ni parlar-ne! Jo vaig a la fila dels segons violins. Tu avui ets el concertino.

Ella riu molt francament. Li he fet una broma gremial (el concertino és el solista). Ell, menys expansiu, prem els llavis i, amb la mà plana, es tira els

cabells, llargs, endarrere amb un gest que fa sempre, i que és inútil del tot, perquè de seguida tornen allà on eren. Llavors, es passa la mà per la barba tan llarga de mendicant. Quan el vaig veure per primer cop, vaig pensar que era el Neptú de la Fontana di Trevi (sempre que el veig amb calçotets o embolicat amb una tovallola, l'hi dic). S'hi assembla tant, que els cabells i la barba de l'estàtua —de marbre blanc— me'ls imagino, sense voler, com els seus, del color del parquet. I ell, com aquell Déu tranquil, té els peus immensos, el cap immens, les cames i els braços immensos; és un Déu XL (els genitals no se li veuen). Com que l'estàtua està dreta, no sabem què li passaria si s'ajupís, però vull pensar que seria com el tritó que hi ha a sota, que condueix un cavall alat i bufà el cargol de mar per obrir-li pas, que com que sí que n'està, d'ajupit, veiem que té una mica de greix a la panxa, que li penja. Ell la té així, i sempre m'agradarà. Un petit plec, com un pneumàtic mig desinflat dels que queden abandonats durant l'hivern a la piscina.

El sexe que he tingut amb ell ha sigut com el que tindria amb un déu marí. Algú gros, però àgil i curós, calmós fins que el burxen, grunyidor i lent. S'assembla tant a Neptú, que la nena i jo, per un aniversari, el vam citar al carrer Neptú, per riure, i si en alguna

pizzeria, de vegades, hi ha la «pizza Neptú», sempre la volem demanar. A les fotos que li fem a la platja, jo li dibuixo un trident i una corona. També s'hi assembla en l'expressió, que és benèvola i morosa, tot i que aquell Déu està fent una feina que t'imagines tensa, com és apaivagar les aigües. Per a Neptú, calmar les aigües sembla tan rutinari com per a ell, ara, dominar el volant del cotxe. Jo no en sé, de conduir.

Encara no, encara no he vist el que ha de passar. Per les meves venes hi circula, amb tota lleugeresa i confiança, la llet de soja. Respiro una sensació de perill inconcret en l'ambient, com si algú l'hagués flitat, aquest perill. Partícules de perill que ja cauen, es precipiten a sobre meu. Les percebo com si em mullessin, perquè fan aquesta olor de flit, però encara no el detecto. Li oloro a ell, suposo, les feromones. El perill sempre m'ha fet esternudar i tossir.

Em trec l'abric, m'acomodo al cotxe, em cordo el cinturó, tot això. Estic a punt de veure-ho.

Corrent penso:

La primera nit que ens en vam anar al llit, un cop havíem acabat la primera escomesa (primer dia, moltes

escomeses; primers mesos, moltes escomeses; primers anys, moltes escomeses; últims anys, poques escomeses, una escomesa a la setmana, una al mes, una al trimestre), ell em tocava l'esquena com si fos un carnisser. Deia: «Això és el llom, d'aquí en sortiria bona carn; s'hauria de tallar per aquí i per aquí». I amb la mà, com els nens quan juguen a botigues, feia veure que tallava. «Això és el fetge, en faríem paté. Bones cuixes, d'aquí en sortiria carn magra».

Cap dels homes que se n'han anat al llit amb mi, en cap de les etapes, tan diferents, de la meua vida, han aconseguit commoure'm com ell, el meu jove marit, aquell primer dia, però és perquè, de tots els homes amb qui me n'he anat al llit, ell és l'únic que el primer dia ja estava enamorat.

Vaig entendre que no hi ha res com fer porno enamorat. Res. Per explicar-m'ho penso en la música que ell toca, tan rutinàriament, i que a mi tant m'agrada: és com sentir la *Missa Solemnis* de Beethoven si a sobre creus en Déu. Ell, el meu amor, diu que en aquesta missa (l'hem sentit mil vegades al llit) hi ha un moment que «Beethoven fa una harmonia que ja és de Wagner». I sempre repeteix, rient, rient, de les poques vegades que riu: «Aquí, Beethoven surt del segle».